

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091
0301 Oslo

Deres referanse
Vår referanse 2014/6168-3 561 GTH
Saksbehandler Gaute Thomassen, tlf. 61 26 60 60
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 19.08.2015

Høring - Konesjon - Rysna kraftverk

Konklusjon

Fylkesmannen vil ikke motsette seg at det gis tillatelse til etablering av Rysna kraftverk.

Bakgrunn

NVE har i brev av 28.04.15 sendt en søknad fra Rysna Kraft om bygging av Rysna kraftverk på høring.

Tiltaket

Rysna kraftverk vil utnytte et fall på 146 meter mellom kote 625 og kote 479 i elva Rysna i Vang kommune. Den berørte elvestrekningen er ca. 1290 meter. Deler av det naturlige nedbørsfeltet er fraført via overføring fra Rysntjern til Remmiskinntjern, og ved det planlagte kraftverksinntaket er restnedbørsfeltet oppgitt å være 40,1 km². Det planlegges bygget en ca. 4 meter høy gravitasjonsdam ved inntaket. Neddemt areal vil bli ca. 1000 m², en økning på 400 m² sammenlignet med nåtilstanden. Vannveien vil bestå av en 1170 m lang nedgravd rørgate. Kraftstasjonen er planlagt som et 100 m² stort bygg i dagen på vestsida av elva ca. ved kote 479. Kraftverkets slukeevne er oppgitt til 2,9 m³/sek. Middelvannføringen ved inntaket er 1,32 m³/sek, mens alminnelig lavvannføring er oppgitt å være 0,050 m³/sek. 5-persentil sommer og vinter er oppgitt til henholdsvis 0,500 m³/sek og 0,020 m³/sek. Søker foreslår at det slippes en minstevannføring på 250 l/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 20 l/sek i perioden 01.10 – 31.04. Installert effekt er 3,48 MW. Kraftverket vil gi en årlig produksjon på 9,22 GWh, hvorav 7,63 GWh er sommerkraft mens 1,59 GWh er vinterkraft. Utbyggingskostnaden er anslått til kr. 3,32 pr kWh.

Ved en utbygging må det bygges to kortere, permanente adkomstveier, en på ca. 50 meter til inntaksdammen og en på ca. 25 meter til kraftstasjonen.

Kraftverket er planlagt tilknyttet eksisterende 22 kV luftlinje via en ny, 75 meter lang 22 kV luftlinje.

Fylkesmannens vurdering av virkningene

Botanikk

Innenfor influensområdet til Rysna kraftverk er det registrert tre prioriterte naturtyper, én lokalitet «rikt berg», én «bekkekløft» og én slåttemarklokalitet. Bekkekløftelokaliteten og lokaliteten med «rikt berg» er vurdert som viktige (naturtypeverdi B). Slåttemarklokaliteten er vurdert som lokalt viktig (naturtypeverdi C). Verdien av bekkekløfta vil bli redusert som følge av redusert vannføring og

endrede fuktighetsforhold. De to andre naturtypelokalitetene vil ikke bli negativt berørt. Det er registrert to rødlistearter innenfor influensområdet: kort trollskjegg (nær truet (NT)) og hengepiggrø (nær truet (NT)). I tillegg er det beskrevet funn av en tredje rødlisteart – smalfrøstjerne (nær truet (NT)) nær den planlagte kraftstasjonen, men denne mener man at ikke vil påvirkes ved en eventuell utbygging. Det samme gjelder hengepiggrø. Lavarten kort trollskjegg er fuktighetskrevede og redusert vannføring i vassdraget, særlig sommertid, kan medføre endret livsmiljø og bortfall/tilbakegang av denne arten i området. Verdien til de registrerte naturtypene kan med andre ord bli forringet av tiltaket.

Fugl

Søker oppgir at det er vesentlig potensiale for fossekall langs vassdraget, selv om denne arten ikke ble påvist ved befaring. Redusert vannføring må forventes å gjøre elva mindre egnet for fossekall. Musvåk har tidligere hekket i kraftverksområdet. Dersom arten fortsatt hekker i området, vil den bli negativt påvirket av anleggsvirksomhet i hekketida. Arten er ikke på rødlista, men den er en relativt uvanlig hekkefugl i Oppland og Valdres.

Fisk

Det er ikke gjennomført noen kartlegging av fiskebestanden i Rysna i forbindelse med søknaden. Elva innehar bestander av bekkelevende ørret. Det må generelt forventes at fiskebestanden og bunndyrfaunaen på den planlagte utbyggingsstrekningen vil bli skadet som en følge av sterkt redusert vannføring.

Forholdet til naturmangfoldloven §§ 8-12

- Kunnskapsgrunnlaget (§ 8). Etter vår vurdering gir de samlede undersøkelser som er foretatt på den berørte strekningen en relativt god kartlegging av naturmangfoldet i det berørte området og tilgjengelig kunnskap er benyttet.
- Føre-var prinsippet (§ 9). Etter vår vurdering er tilgjengelig kunnskap i stor grad tilstrekkelig for behandling av saken i forhold til virkninger for naturmangfold.
- Samlet belastning (jf. nml § 10). Det er flere bekkekløftsystemer i Valdresregionen. Bekkekløft er en naturtype Norge har et internasjonalt ansvar for. Det foreligger nå søknad for 5 mindre kraftverk i regionen, og det eksisterer fra før kraftverk i flere bekkekløfter. Flere av de eksisterende kraftverkene har forringet meget verdifulle bekkekløftmiljøer i regionen. Vi mener hensynet til naturmangfoldlovens forvaltningsmål for naturtyper tilsier at de viktigste gjenværende bekkekløftene i regionen må skjermes mot inngrep, som f.eks. kraftutbygging. Rysna er imidlertid ikke blant de mest verdifulle bekkekløftene i regionen.
- Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12). I en ev. konsesjon er det behov for å ta inn hjemler for å pålegge utbygger å bekoste oppfølgende undersøkelser og å gjennomføre tiltak for å begrense skadevirkninger av tiltaket. Med rimelige avbøtende tiltak mener vi miljøskadene ved den omsøkte utbyggingen er begrensede.

Forholdet til vannforskriftens § 12

Den omsøkte kraftutbyggingen må forventes å ha negativ virkning på den økologiske tilstanden i vassdraget. Selv med de foreslåtte avbøtende tiltakene er det ikke åpenbart at vannforskriftens minimumsmål om god økologisk tilstand vil kunne opprettholdes på den utbygde strekningen. Fisk vil trolig være det mest følsomme kvalitetselementet. Vi mener imidlertid at ulempene for vannmiljøet ved energiproduksjon i Rysna kraftverk er begrenset sammenlignet med miljøulempene ved en rekke andre utbygginger av små kraftverk, forutsatt at det gjennomføres avbøtende tiltak.

Landskap

Øvre del av anleggsområdet ligger innenfor et nasjonalt verdifullt kulturlandskapsområde (Hensåsen – Slettefjellet). Kulturlandskapsområdet vil bli negativt påvirket av inntak, ny veg, rørgate og lavere vannføring i elva. Deler av anlegget vil likevel bli lite synlig, og tiltaket vil berøre utkanten av

kulturlandskapsområdet uten sentrale kulturlandskapselementer. De negative konsekvensene vil derfor bli relativt små. Alternativ 2 er å foretrekke, men dette alternativet må ikke berøre naturtypen skogsbekkekløft.

Til tross for at utbyggingsområdet ligger relativt skjermet til vil rørgate og anleggsveger kunne gi en landskapsvirkning fram til det er revegetert. Ved en ev. utbygging bør det legges vekt på istandsetting av terrenginngrep for å dempe synligheten av landskapsinngrepene ved utbyggingen. Vi forutsetter at NVE påser at dette ivaretas på en god måte gjennom sitt tilsyn med en utbygging.

Inngrepsfrie naturområder (INON)

Den omsøkte utbyggingen vil ikke påvirke inngrepsfrie naturområder.

Forurensing

Fraføring av vann fra elva på den utbygde fallstrekningen vil redusere resipientkapasiteten på strekningen. Så vidt vi kjenner til er det ikke andre forureningskilder på strekningen enn noe landbruksavrenning. Rysna er resipient for et mindre renseanlegg, Solvang renseanlegg, men avløpet fra dette ligger oppstrøms det planlagte inntaket. Vi kan ikke se at fraføringen av vann vil medføre vesentlig forringelse av vannkvaliteten.

Søknaden gir ikke opplysninger om støynivået utenfor kraftstasjonen. Dersom kraftverket medfører støy av betydning, vil det kunne utløse behov for behandling etter forurensingsloven.

Dersom det i anleggsperioden skal utføres arbeid som kan medføre fare for forurensing, må dette også meldes til Fylkesmannen for vurdering.

Landbruk

Rørgata vil gå igjennom skog og krysse noe dyrket mark. Fylkesmannen forutsetter at rørgata blir nedgravd slik det blir skrevet i meldingen. Rørgata må legges så dypt at det kan foregå ordinær jordbruks- og skogbruksaktivitet over rørgata. For ikke å få problemer med ev. framtidig grøfting må overdekningen være minst 1,2 m der rørgata krysser dyrka mark.

Da tiltaket kan berøre dyrka og dyrkbare arealer forutsetter Fylkesmannen at det blir laget en arealoppgave som viser hva slags areal(dyrka og dyrkbart) som blir omdisponert og til hvilke formål. Dette skal være grunnlag for kommunens KOSTRA-rapportering.

Samfunnssikkerhet

En kortere strekning av rørgatetraseen for begge alternativer ligger iht. www.skrednett.no i utløpsområde for snøskred (aktsomhetsområde). Tiltakshaver må selv bedømme behovet for en geoteknisk undersøkelse mht. den reelle faren for snøskred i forhold til hva et snøskred i dette tilfellet kan medføre av fysisk skade på rørgaten.

Oppsummering

Fylkesmannen vil ikke motsette seg at det gis konsesjon for etablering av Rysna kraftverk. I en ev. konsesjon må det stilles følgende vilkår:

- Slipp av minstevannføring forbi inntaksdammen på 250 l/sek i perioden 01.05 – 30.09 og 20 l/sek i perioden 01.10 – 31.04
- Krav til restaurering og istandsetting etter fysiske inngrep i forbindelse med anleggsarbeider.
- Hjemmel til å pålegge utbygger å utrede og gjennomføre biotoptiltak på den strekningen som berøres av utbyggingen.
- Standard naturforvaltningsvilkår.
- Det forutsettes at omsøkt slukeevne fastsettes som maksimal tillatt slukeevne i en ev. tillatelse.

Med hilsen

Christl Kvam

Eli Blakstad
avdelingsdirektør

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Vang kommune	Tyinvegen 5161	2975	Vang I Valdres
Oppland fylkeskommune	Postboks 988	2626	Lillehammer
Miljødirektoratet	Postboks 5672 Sluppen	7485	TRONDHEIM